

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

УТВЪРЖДАВАМ: /П/

ДОЦ. Д-Р СИЛВИ КИРИЛОВ, ДМ
МИНИСТЪР НА ЗАДРАВЕОПАЗВАНЕТО

**ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА
МИНИСТЕРСТВО НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

2024 г.

Гр. София, 2025 год.

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ	4
II. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	4
III. СТРУКТУРА, ФУНКЦИИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА НА МИНИСТЕРСТВОТО	5
1. Обща администрация	5
2. Специализирана администрация.....	6
3. Инспекторат	8
4. Звено „Вътрешен одит“.....	9
5. Звено „Сигурност на информацията“	10
IV. СГРАДЕН ФОНД И МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ.....	10
V. НОРМАТИВНА УРЕДБА.....	12
1. Изменение и допълнение на Устройствения правилник	12
2. Ключови законопроекти	12
VI. ИЗВЪРШЕНИ АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ ПРЕЗ 2025 г.	13
VII. ГОДИШНИ ЦЕЛИ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА	14
VIII. ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ	14
IX. АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА МЗ	16
X. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ	16
1. Подобряване на майчиното и детското здравеопазване	16
2. Реформа в областта на медицинската експертиза	18
3. Психично здраве.....	19
4. Образование и квалификация.....	20
XI. СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ.....	21
1. Център за спешна медицинска помощ по въздуха (ЦСМПВ).....	21
2. Самостоятелно структурно звено - дирекция „Спешна медицинска помощ“	22
3. Обучения в областта на спешната медицина.....	22
4. Действия за предотвратяване и противодействие на насилието над медицинските специалисти	23
XII. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ	23
1. Детско здраве и осигуряване здравословното хранене на децата.....	23
2. Диагностика, профилактика и контрол на заразните и паразитни болести.....	24
3. Ограничаване на вътреболничните инфекции и антимикробната резистентност.....	25
4. Профилактика на социално значими заболявания	25
5. Утвърждаване функциите и ролята на държавните здравни инспектори.....	26
XIII. ЛЕКАРСТВЕНА ПОЛИТИКА.....	26
1. Осигуряване на достъп до лекарствени продукти.....	26

2. Подобриване на организацията и взаимодействието между институциите, участващи в процеса по предписване, отпускане и заплащане на лекарствените продукти и медицинските изделия	28
3. Контрол върху наркотичните вещества	29
XIV. НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ.....	29
1. Изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост.....	29
XV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ	31
1. Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.....	31
XVI. ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.....	33
XVII. ФИНАНСОВА УСТОЙЧИВОСТ НА СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.....	37
XVIII. МЕЖДУНАРОДНО ЗДРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	38
XIX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	40

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът за състоянието на администрацията на Министерство на здравеопазването (МЗ) се изготвя и внася в Министерския съвет в изпълнение на чл. 62, ал. 1 от Закона за администрацията.

Докладът отчита изпълнението на програмните приоритети, постиженията, предприетите инициативи, финансовите и човешките ресурси, използвани през 2024 година.

Годишният доклад за дейността на администрацията на Министерство на здравеопазването е разработен на базата на извършен анализ и обобщена информация от следните взаимосвързани елементи: изпълнение на законови функции и постигнати стратегически цели, отчетни данни на администрацията и Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА).

Настоящият доклад включва изпълнените дейности и постигнатия напредък по основните политики на Министерството на здравеопазването за 2024 г., като през отчетния период са предприети редица действия, насочени към подобряване здравето на гражданите с приоритет опазване на майчиното и детско здраве и повишаване ефективността и организацията на системата на здравеопазването в цялост. Реализирани са мерки в областта на промоцията и превенцията, подобряване достъпа и качеството на медицинското обслужване, осигуряване на лекарствени продукти и ваксини, повече възможности за професионално развитие на медицинските специалисти, електронизация на здравеопазването и др.

Източниците за изготвяне на настоящия доклад са годишните цели на администрацията, отчети и доклади от административните звена, утвърдената система за финансово управление и контрол, утвърдената стратегия за управление на риска и др. вътрешни документи.

II. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Дейността, организационната структура, функциите и числеността на администрацията са определени с Устройствен правилник, приет от Министерския съвет, (в сила от 01.04.2019 г., приет с ПМС № 55 от 28.03.2019 г., изм. и доп. ДВ. бр. 97 от 15 ноември 2024 г.).

Министерството на здравеопазването е юридическо лице на бюджетна издръжка. Министерството е администрация, която подпомага министъра на здравеопазването при осъществяване на неговите правомощия. Администрацията осъществява своята дейност в

интерес на обществото и в съответствие с Конституцията на Република България, международните договори и другите нормативни актове при спазване на принципите: законност, предвидимост, публичност и прозрачност, достъпност, отговорност и отчетност, ефективност, субординация и координация, обективност и безпристрастност.

III. СТРУКТУРА, ФУНКЦИИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА НА МИНИСТЕРСТВОТО

Организационната структура на Министерство на здравеопазването е пряко съобразена с дейността и организацията на работа, във връзка с изпълнение на функционални задължения, вменени на отделните структурни звена и техните правомощия.

Числеността на персонала е 312 щатни бройки, съгласно устройствения правилник на МЗ. Числеността на извънщатния персонал нает, съгласно ПМС № 66 от 28 март 1996 г. за кадрово осигуряване на някои дейности в бюджетните организации през отчетния период е 10 бройки. Числеността на извънщатния персонал, нает съгласно ПМС № 31 от 21 февруари 2019 г. е 5 бройки.

Министерство на здравеопазването е организирано и структурирано в обща и специализирана администрация – общо 14 дирекции, звено "Вътрешен одит", звено "Сигурност на информацията" и „Инспекторат“.

1. Обща администрация

Общата администрация се състои от 5 дирекции, както следва:

- **Дирекция „Канцелария и административно обслужване“** - организира документооборота и архивната дейност в министерството, предоставя справки за състоянието и движението на документите, регистрирани в автоматизираната система за управление на документооборота;

- **Дирекция „Връзки с обществеността и протокол“** - планира, координира и провежда медийната политика на Министерството на здравеопазването и публичното представяне на министъра, на членовете на политическия кабинет и на служителите на Министерството и осигурява публичност и прозрачност на дейността на Министерството;

- **Дирекция „Правна“** - разработва, съгласува и участва в изготвянето на проекти на нормативни актове от компетентността на министъра или свързани с дейността на Министерството и дава становища във връзка с прилагането им. Проучва от правна страна резултатите от прилагането на законите и изготвя предложения за изменение и систематизиране на законодателството;

- **Дирекция „Стопанско обслужване и човешки ресурси“** - разработва план за охрана на министерството чрез физически и технически средства и следи за изпълнението му, отговаря за и осъществява контрол при охраната и сигурността на сградите, помещенията и съоръженията на министерството. Разработва и реализира подходящи стратегии и политики за управление на човешките ресурси в съответствие със стратегическите цели на министерството, участва в разработването на политики за оптимизиране на организационната структура на министерството и на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра и методически подпомага изпълнението им;

- **Дирекция „Обществени поръчки“** - планира, организира, координира и отговаря за дейностите по провеждане на обществени поръчки в министерството в съответствие с нормативните изисквания и приложимите правила за обществените поръчки.

2. Специализирана администрация

Специализираната администрация се състои от 9 дирекции, както следва:

- **Дирекция „Лечебни дейности“** - провежда политиките, свързани с дейностите по репродуктивно здраве, майчино и детско здраве, редки болести, асистирана репродукция и трансплантация на органи, тъкани и клетки, както и в областта на психичното здраве. Подпомага министъра при провеждане на политиките, свързани с дейностите по осигуряване на кръв и кръвни продукти. Организира, координира и контролира дейностите по осъществяване на медицинска експертиза, стационарна психиатрична помощ, медико-социални грижи за деца и медицински научни изследвания върху хора. Координира разработването на Националната здравна стратегия, обобщава годишния доклад за състоянието на здравето и участва в изготвянето на Националната здравна карта. Координира дейността на регионалните здравни инспекции, свързана с медицинските дейности. Подпомага министъра при планиране, координация и контрол на дейностите по провеждане на обучение за придобиване на специалност и следдипломно обучение на медицински специалисти в областта на здравеопазването, както и на немедицински специалисти с немедицинско образование, работещи в националната система на здравеопазването;

- **Дирекция „Обществено здраве“** - ръководи националната система на здравеопазване във връзка с контрола на дейностите, свързани с опазване на здравето на гражданите, държавния здравен контрол, профилактиката на заразните болести и ограничаването на тяхното разпространение и храненето на различни групи от населението. Изготвя, ръководи, координира и контролира изпълнението, отчитането и оценката на

дейностите по национални профилактични, здравнообразователни и други програми, планове за действие и проекти в областта на общественото здраве, включително надзора на заразните болести и имунопрофилактиката. Подпомага дейността на главния държавен здравен инспектор при организацията и контрола на национално ниво на държавния здравен контрол и дейностите по надзора на заразните болести по чл. 14 от Закона за здравето.

- **Дирекция „Лекарствена политика“** - провежда лекарствената политика и политиката относно медицинските изделия като част от националната здравна политика. Разработва и участва в изработването на проекти на нормативни актове, планове и стратегии в областите на дейност на дирекцията. Събира и обработва данни относно използваните лекарствени продукти в лечебните заведения, извършва анализи, оценки и прогнози по проблемите на лечението с лекарствени продукти. Координира работата на Експертния съвет по чл. 14 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП), координира дейността на Общинските съвети по наркотични вещества и на Превантивните информационни центрове към тях в общините.

- **Дирекция „Бюджет и финанси“** - участва в разработването на нормативни актове, планове и програми, свързани с финансирането и отчитането на разходите в системата на здравеопазването. Участва във формирането на бюджета на националните програми и проекти в областта на здравеопазването. Изготвя проекта и контролира изпълнението на годишния бюджет на министерството и на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра.

- **Дирекция "Европейска координация и международно сътрудничество"** - подпомага министъра при планиране, организиране и изпълнение на задълженията му, свързани с координацията на цялостната работа на министерството по въпросите на Европейския съюз и задълженията, произтичащи от членството в Европейския съюз. Дирекцията отговаря за международното двустранно и многостранно здравно сътрудничество и международната кореспонденция на министъра и членовете на политическия кабинет. Осъществява дейностите по планиране, координиране и реализиране на сътрудничеството със Световната здравна организация (СЗО), Организацията на обединените нации (ООН), Детския фонд на обединените нации (УНИЦЕФ), Съвета на Европа (СЕ), Здравната мрежа на Югоизточна Европа (ЗМЮИЕ), Съвместната група по здравеопазване в Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ЧИС) и с други международни организации и регионални инициативи в областта на здравеопазването. Дирекцията е основен координатор в министерството по реализиране на сътрудничеството

с Организацията за сътрудничество и развитие (ОИСР) във връзка с кандидатурата на Република България за членство в Организацията.

- **Дирекция „Изпълнение на проекти, програми и стратегии“** - изпълнява функциите на координиращо звено при идентифициране на възможности и разработване на проекти, финансирани от Структурните фондове на Европейския съюз или от други международни финансови институции и донори в областта на здравеопазването. Координира изпълнението на национални и международни здравни проекти и програми в областта на общественото здраве и държавния здравен контрол.

- **Дирекция „Здравно-информационни системи“** - Координира изготвянето, актуализирането и провеждането на стратегия за електронно здравеопазване като част от общата стратегия за електронно управление, включително по отношение на реализиране на мерките за второстепенните разпоредители с бюджет към министъра. Отговаря за интегриране на системите и услугите в министерството към централните системи на електронното управление.

- **Дирекция „Публични предприятия и управление на собствеността“** - Изготвя цялостната документация по реструктуриране на държавното участие в капитала на търговски дружества с държавно участие в капитала чрез преобразувания, увеличаване/намалване на капитала. Осъществява дейностите, свързани с управлението на държавните търговски дружества, провежда конкурси и подготвя договори за възлагане на управлението. Организира и осъществява дейностите по управление на собствеността на министерството, изготвя предложения и списък за капиталови разходи за нуждите на министерството, второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на министерството и държавните лечебни заведения – търговски дружества.

- **Дирекция „Спешна медицинска помощ“** - Организира, координира и контролира дейностите по осъществяване на спешна медицинска помощ, включително по въздух, и подпомага министъра при осъществяването на контролните му функции и на методическо ръководство върху лечебните заведения в областта на спешната медицинска помощ, включително на лечебните заведения, създадени към Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и към Министерството на транспорта и съобщенията. Координира дейността на регионалните здравни инспекции, свързана със спешната медицинска помощ.

3. Инспекторат

Инспекторатът е на пряко подчинение на министъра и осигурява изпълнението на контролните му функции при провеждането на държавната политика, като осъществява

административен контрол в Министерството и във второстепенните разпоредители с бюджет към министъра.

Дейността на Инспектората е насочена към всеобхватно, обективно, безпристрастно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на мерки за тяхното решаване с цел предотвратяване и отстраняване на нарушения при функционирането на министерството, независима и обективна оценка на дейността на министерството и подобряване работата на министерството.

Основните функции, които извършва Инспекторатът са планови и извънпланови проверки на структури, административни дейности и процеси в министерството и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра. Извършва оценка на корупционния риск и предлага мерки за ограничаването му в структури на министерството и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра. Събира и анализира информация и извършва проверки за установяване на нарушения, прояви на корупция и неефективна работа на служители в министерството. Извършва проверки по сигнали срещу незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от министерството и от второстепенните разпоредители с бюджет към министъра. Осъществява контрол и извършва проверки по Закон за противодействие на корупцията (ЗПК), (Обн., ДВ, бр. 84 от 6.10.2023 г., в сила от 6.10.2023 г., изм. и доп., бр. 13 от 13.02.2024 г., в сила от 13.02.2024 г.) по отношение на лицата, задължени да подават декларации по същия закон пред министъра.

4. Звено „Вътрешен одит“

Звено "Вътрешен одит" е на пряко подчинение на министъра и осъществява вътрешен одит по Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

Основната цел на звено "Вътрешен одит" е независима и обективна дейност за предоставяне на увереност и консултиране, предназначена да носи полза и да подобрява дейността на организацията. Звено „Вътрешен одит“ осъществява дейността по вътрешен одит на всички структури, програми, дейности и процеси в министерството, включително на разпоредителите със средства на Европейския съюз и на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на министерството, както и в търговските дружества по чл. 61 от Търговския закон и в лечебните заведения – търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, когато в посочените организации не е изградено самостоятелно звено за вътрешен одит в съответствие с чл. 13 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор. Одиторите имат право да извършват проверки в структури и лица извън организацията, в която осъществяват дейността си.

Основните функции на звеното са планиране, извършване и докладване на дейността по вътрешен одит в съответствие с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Статута на вътрешния одит и утвърдената от министъра на финансите Методология за вътрешен одит в публичния сектор. Звеното изготвя на базата на оценка на риска 3-годишен стратегически план и годишен план за дейността си, които се утвърждават от министъра. Проверява и оценява съответствието на дейностите със законодателството, вътрешните актове и договори; надеждността и всеобхватността на финансовата и оперативната информация; създадената организация по опазване на активите и информацията; ефективността, ефикасността и икономичността на дейностите; изпълнението на задачите, договорите, поетите ангажименти и постигането на целите.

5. Звено „Сигурност на информацията“

Звено „Сигурност на информацията“ изпълнява възложените със Закона за защита на класифицираната информация задачи и следи за спазването на изискванията на този закон и на международните договори във връзка със защитата на класифицираната информация. Звеното прилага правилата относно видовете защита на класифицираната информация и разработва план за охрана на класифицираната информация чрез физически и технически средства и следи за изпълнението му. Извършва периодични проверки на отчетността и движението на материалите и документите, съдържащи класифицирана информация, както и води на отчет случаите на нерегламентиран достъп и взетите мерки. Осъществява процедурата по обикновеното проучване по чл. 47 от Закона за защита на класифицираната информация и води регистър на проучените лица. Следи за правилното определяне на нивото на класификация на информацията в министерството. Организира и провежда обучението на служителите в министерството в областта на защитата на класифицираната информация, както и осъществява методическо ръководство на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на министерството и на организационните единици в министерството по спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

IV. СГРАДЕН ФОНД И МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ

С решение на Министерския съвет е отнето правото на управление от МЗ на ползваните понастоящем сгради на площад „Света Неделя“ № 5 и бул. „Александър Стамболийски“ № 39, считано до м. ноември 2025 г., като МЗ следва да предаде двата имота

на Висшия съдебен съвет. От Министерството на образованието и науката е отнето правото на управление върху имот на бул. „Сливница“ № 235, състоящ се от две сгради, които са предоставени за управление от МЗ. При извършено контролно заснемане, както и визуално и конструктивно обследване, е констатирано, че имотът е в изключително лошо състояние, с недостатъчна площ и изтекъл експлоатационен срок.

В тази връзка беше внесен за разглеждане на оперативното заседание на Министерския съвет доклад, с който се предлага същият да възложи на министъра на здравеопазването да предприеме действия за осигуряване на имот, чрез покупко-продажба, с оглед обезпечаване дейността и функциите на Министерство на здравеопазването. В резултат на постъпило становище от Министерство на финансите посоченият доклад не беше подкрепен.

Предвид настъпилите обстоятелства Министерството на здравеопазването предприе поредица от действия за подsigуряване на подходящ имот, публична държавна собственост. Изпратени бяха писма до всички министерства и до областния управител на област София, с отправено запитване за наличие на подходяща сграда за нуждите на администрацията. Съгласно действащата нормативна уредба отнемането на предоставеното право за управление върху имот – публична държавна собственост е възможно само при отпаднала необходимост, направено с изрично волеизявление от управляващия имота. В отговор постъпиха официални становища, в които се посочва, че съответните институции не разполагат с подходящи сгради с отпаднала необходимост.

Същевременно в Министерство на здравеопазването постъпи писмо от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), с което също се посочва необходимостта от сграда, в която да бъдат разположени всички структурни звена на НЗОК. Към момента администрацията на НЗОК е разположена на 5 адреса/имота в гр. София, като част от заеманите имоти се ползват срещу наем. Също така е изразено и становище, че е целесъобразно администрациите на НЗОК и МЗ да бъдат разположени в една обща сграда.

Предвид изготвянето на Средносрочната тригодишна бюджетна прогноза, Министерството на здравеопазването отправи покана за проучване на индикативни стойности за наличието на подходящ имот в гр. София за нуждите на администрацията.

Решение за настаняването на администрациите на МЗ и НЗОК в общ имот не беше взето на правителствено ниво. Същото би могло да бъде взето по целесъобразност в хипотезата на предоставяне на имот за управление от страна на МЗ.

V. НОРМАТИВНА УРЕДБА

1. Изменение и допълнение на Устройствения правилник

През отчетния период с Постановление на Министерския съвет № 391 от 8.11.2024 г. бяха извършени промени в Устройствения правилник на МЗ, с които беше оптимизирана и обезпечена дейността на министерството в областта на спешната медицинска помощ, обществените поръчки, човешките ресурси и стопанското обслужване, както и беше оптимизирана щатната численост според актуалните здравни приоритети.

С промяната в Устройствения правилник на Министерство на здравеопазването беше създадена дирекция „Спешна медицинска помощ“ с възложени дейности по спешна медицинска помощ, с което се създаде изцяло нова организация на работата на цялостната система по оказване на спешна медицинска помощ на лица в страната с въздушен транспорт. Спешната медицинска помощ е основен здравен приоритет като опитът от вътрешното администриране в МЗ показва, че е необходимо ясно обособено структурно звено, което да работи по всички процеси, свързани със спешните медицински дейности и да носи ясно дефинирана отговорност за това.

2. Ключови законопроекти

През периода продължи работата по изготвянето на следните ключови за системата на здравеопазването законопроекти:

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. С него се предлага да се въведат мерки за преодоляване на недостига на лекарствени продукти, усъвършенстване на Специализираната електронна система за проследяване и анализ на лекарствените продукти (СЕСПА), касаеща недостига и липсата на лекарствени продукти, както и други промени, свързани с подобряване на действащата нормативна уредба в областта на лекарствените продукти.

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за медицинските изделия. Със законопроекта се осигуряват мерки за прилагане на задълженията, произтичащи от регламенти на ЕС, които въвеждат нови изисквания за медицинските изделия и изделията за инвитро диагностика. Със законопроекта се осигуряват и мерки за прилагането на регламент на ЕС, касаещ оценката на здравните технологии на лекарствените продукти и медицинските изделия. С проекта се правят промени и в други закони, чиято цел е подобряване достъпа на населението до лекарствени продукти и медицински изделия, както и прецизиране на терминологията по отношение на медицинските изделия за инвитро диагностика.

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите. Целта на предложението законопроект е подобряване на законодателната уредба за ограничаване на административната тежест и подобряване на административното обслужване за бизнеса и гражданите, както и на контрола в областта на наркотичните вещества.

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. С проекта се въвеждат мерки за прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013. Работата по проекта продължава вече четири години, поради несъгласие на Министерство на околната среда и водите и Министерство на вътрешните работи. Със заповед на министър-председателя № Р-221 от 9.12.2024 г. е сформирана нова работна група с представители от политическите кабинети на заинтересованите ведомства.

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните. С проекта на закон се цели съобразяване с Директива 2009/54/ЕО от 18 юни 2009 г. относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води. Отчетено е образувано дело С-462/23 на ЕК срещу България. Законът е одобрен с Решение на Министерския съвет № 808 от 26 ноември 2024 година.

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване. С изготвения законопроект се въвеждат реформи по Плана за възстановяване и устойчивост, подобряват се контролните дейности в системата на здравеопазването, осигуряват се условия за подобряване на електронното здравеопазване, взаимодействието между системата на Националната здравноосигурителна каса и Националната здравно-информационна система и др.

VI. ИЗВЪРШЕНИ АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ ПРЕЗ 2025 Г.

Усилията на министерството са насочени към непрекъснато подобряване на процеса по предоставяне на административни услуги за гражданите и бизнеса. С цел подобряване на качеството и ефективността на предоставяните административни услуги е въведено плаващо работно време, което гарантира непрекъснат процес на обслужването.

VII. ГОДИШНИ ЦЕЛИ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

МЗ разработи и утвърди своите ежегодни цели в изпълнение на разпоредбите на Закона за администрацията и в изпълнение на указания на дирекция „Стратегическо планиране“ на Министерския съвет на Република България.

Целите за 2024 г. са обвързани със стратегическите и оперативни цели на МЗ, като ясно са планирани и дефинирани съобразно спецификата на дейността и функциите на администрацията.

Основните приоритети на МЗ са:

- осигуряване на финансова стабилност;
- доизграждане на националната здравна информационна система (НЗИС);
- изпълнение на ангажиментите на Република България, произтичащи от членството в ЕС в сектор здравеопазване;
- контрол по спазването на нормативната уредба;
- намаляване на злоупотребата с наркотични вещества;
- поддържане на справедлива, устойчива и ефективна лекарствена политика;
- управление на публичните предприятия, при спазване на приложимата нормативна уредба и принципите, определени в Политика за участие на държавата в публичните предприятия;
- Модернизирание на лечебни заведения за болнична помощ;
- Модернизация на психиатричната помощ;
- Развитие на извън болничната помощ и др.

VIII. ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

Организацията на достъп до обществена информация в Министерството на здравеопазването се осъществява чрез разработени вътрешни правила за работа, съгласно ЗДОИ.

Министерството на здравеопазването предоставя разяснителна информация за гражданите, които са заинтересовани по какъв начин могат да упражняват правото си на достъп до обществена информация, която е публикувана на интернет страницата на министерството. Също така на интернет страницата на Министерството на здравеопазването са публикувани данни, относно наименованието, адреса, адреса на електронната поща, телефона и работното време на дирекцията в министерството, която отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация.

Предоставянето на достъп до обществена информация на заинтересованите лица се осъществява под различни форми: преглед на информация – оригинал или копие, устна справка, копия на хартиен носител, копия на технически носител, предоставено по електронен път.

През изминалата 2024 г. в Министерството на здравеопазването са постъпили 235 заявления за достъп до обществена информация.

По начин на поискване са постъпили 30 писмени заявления, 118 постъпили по електронна поща, 44 чрез Платформата за достъп до обществена информация и 43 чрез Системата за сигурно електронно връчване.

През отчетния период по 134 от заявленията за достъп до обществена информация е предоставен пълен достъп до исканата информация. Съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация, 54 от подадените заявления за достъп до обществена информация са препратени по компетентност, когато органът не е разполагал с исканата информация, но е имал данни за нейното. На 44 заявления за достъп до обществена информация са изготвени отговори под формата на писмо. На 2 заявления за достъп до обществена информация е отговорено с уведомително писмо, че органът не разполага с исканата обществена информация. По 6 от подадените заявления за достъп до обществена информация е изискана уточняваща информация от заявителя, като по 3 не е получен отговор и са оставени без разглеждане.

През 2024 г. администрацията на Министерството на здравеопазването е постигнала целите на Закона за достъп до обществена информация, като е демонстрирала прозрачност

в дейността си и максимално е улеснила достъпа на гражданите и бизнеса до обществена информация.

IX. АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА МЗ

През 2024 г. интернет страницата на МЗ беше изцяло актуализирана и обновена, с подобрена графична визия и дизайн, подобрени функционални връзки, подобрена архитектура и структура, улесняваща достъпа до търсената от посетителя информация, оптимизирана за достъп от различните видове мобилни устройства и отговаряща на най-високите изисквания за информационна сигурност.

На интернет страницата на МЗ се поддържат актуални данни и новини за дейността на министерството.

X. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

През отчетния период са приети редица нормативни промени, с които се осигурява по-добър достъп до медицински услуги за здравноосигурените лица чрез включване на нови медицински дейности и медико-диагностични изследвания в пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК.

Създаден е нов Районен център за трансфузионна хематология в гр. Бургас, който ще осигурява необходимото количество кръв и кръвни съставки за лечебните заведения и населението на територията на област Бургас, като по този начин се гарантира качеството на медицинската дейност и безопасността на пациентите.

Приета е Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2024 - 2028 г., чиято цел е подобряване на организационния модел на донорството и трансплантацията.

Подготвен е Годишният доклад за състоянието на здравето на гражданите за 2023 г., в който е направен анализ на здравно-демографското състояние на населението на страната през 2023 г., представена е информация за извършените дейности и разходваните средства и е направен отчет на изпълнението на стратегическите документи в сектор „Здравеопазване“. Годишният доклад е приет от Министерския съвет и изпратен в Народното събрание.

1. Подобряване на майчиното и детското здравеопазване

Национална детска болница

Надградено е постигнатото и е реализиран напредък по един от основните приоритети в сферата на здравеопазването с широк обществен интерес - изграждането на Национална

детска болница. В резултат от усилията на Ръководството на Министерството на здравеопазването и „Здравна инвестиционна компания за детска болница“ ЕАД („ЗИКДБ“ ЕАД) предсрочно беше даден старт на фактическата подготовка на терена за изграждане на Национална детска болница.

През отчетния период са извършени последователни действия, в изпълнение на проекта за изграждане на Национална детска болница, а именно:

- Представен е актуализиран линеен план график за ускорено изграждане на Национална детска болница, който стриктно се спазва за постигане на крайната цел 2028 година – работеща НДБ .

- Одобрен е от министъра на здравеопазването, представеният през м. октомври окончателен доклад за **“Структура, обхват и капацитет на Националната детска болница”**. Същият е предоставен на „ЗИКДБ“ ЕАД за предприемане на последващите действия по изпълнение на сключеното споразумение с Европейската инвестиционна банка. Окупнен е имота, в който предстои да се изгради НДБ и същият с две решения на МС е апортиран в капитала на дружеството.

- В резултат на проведените срещи между представители на консорциум IDOM, Министерството на здравеопазването, „ЗИКДБ“ ЕАД и Обществения съвет за изграждане на Национална детска болница на 29.11.2024 г. от IDOM е представен Функционален доклад с база данни към него. Функционалният доклад включва подробна информация за техническите характеристики и изисквания към всички помещения от структурата на Националната детска болница, както и информация за необходимата обща разгъната застроена площ на бъдещото лечебно заведение.

Докладът за **„Структура, обхват и капацитет на Националната детска болница”** и функционалният доклад ще послужат за последващо изготвяне от IDOM на доклад за обхват на медицинско и немедицинско оборудване и обзавеждане, и апаратура.

Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2030

С цел подобряване на ключовите показатели, свързани със здравето на младите хора, бременните, майките и децата, е приет и План за действие за периода 2024-2026 г. към Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2023 г. Чрез него се осигурява изпълнението на дейности, свързани с промоция на здраве и профилактика на заболявания, подобряване на достъпа до здравни услуги извън обхвата на здравното осигуряване и подкрепа за добри практики в областта на здравните и интегрираните здравно-социални услуги.

За изпълнение на дейностите са сключени тригодишни договори с над 100 лечебни заведения за болнична помощ. С тях е обезпечена дейността на Здравно-консултативните

центрове за майчино и детско здраве, провеждането на слухов скрининг за новородени и биохимичен скрининг за бременни, изготвянето на оценки за необходимостта от ранна интервенция при рискове и проблеми в здравето и развитието на децата и дейността на комисиите за комплексно интердисциплинарно медицинско обслужване на деца с увреждания, вродени неврологични заболявания и недоносени деца.

Деинституционализация на грижата за децата

Продължиха усилията за деинституционализация на грижата за децата с увреждания, настанени в резидентни услуги. Закрит е Домът за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) – Кърджали и са създадени Центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ) в градовете Кърджали и Стара Загора.

В периода август-декември 2024 г. започнаха да функционират пет интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа (ИЗСУ за РГ) за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи в гр. Кърджали, гр. Хасково, гр. Стара Загора и град Казанлък, както и една интегрирана здравно социална услуга за деца с високо рисково поведение в гр. Кюстендил.

Предприети са мерки за създаване на необходимите условия за предоставяне на палиативни грижи за деца в 4 ЦКОДУХЗ, както и за дооборудване на ЦКОДУХЗ-Бургас, в който вече се предоставят палиативни грижи за деца. Посредством петте ИЗСУ за РГ в среда близка до семейната, са осигурени необходимите специализирани грижи за децата от закрития ДМСГД – Кърджали и предстоящия за закриване ДМСГД-Стара Загора, които са съобразени със здравните им потребности.

Скринингови програми за деца

Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 26 от 2007 г. за предоставяне на акушерска помощ на здравно неосигурени жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на деца и бременни жени, с която се разширяват скринингите за новородените деца, като се въвеждат изследвания за муковисцидоза, спинална мускулна атрофия и тежки комбинирани имунни дефицити. Целта е повече деца с вродени редки заболявания да бъдат откривани във възможно най-ранен етап, с което да се създаде възможност за навременно лечение и намаляване на усложненията и инвалидизацията на засегнатите деца.

2. Реформа в областта на медицинската експертиза

Приети са изменения в Наредбата за медицинската експертиза в насока съкращаване на срока за произнасяне на органите на медицинската експертиза, прозрачност и

безпристрастност в процедурите, равномерно разпределение на случаите в страната, осигуряване на пълноценна и обективна оценка на работоспособността/вида и степента на увреждане въз основа на цялата налична информация за здравословното състояние на лицето.

Предприети са всички действия по откриването на новите териториални експертни лекарски комисии, обучението на лекарите в тях от НЕЛК и сключване на договори за финансиране на тяхната дейност. Осъществява се непрекъснат мониторинг, ръководство и контрол на системата на медицинската експертиза.

От 60 лв. на 100 лв. е увеличена стойността на заплащане от МЗ на лечебните заведения за влязло в сила експертно решение на ТЕЛК, изготвено предсрочно в срок от два месеца.

3. Психично здраве

Приоритет в дейността на Министерство на здравеопазването в посочения период е изпълнението на **„Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Р. България 2021 – 2030“**.

В изпълнение на Плана за действие към Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 с цел интегриране на психиатричните услуги в общото медицинско обслужване (деинституционализация) за обучение в нови форми на психиатрично обслужване са разработени и проведени обучителни модули на персонала на лечебните заведения, психолози в училищата и социални работници.

Разработени са проекти за стандарти по психиатрия и детска психиатрия.

Министерство на здравеопазването се включи като асоцииран партньор на Агенцията за социално подпомагане по проект BG05SFPR002-2.009-0001 „Нови възможности за достоен живот на хората с увреждания“, чрез който 260 пълнолетни лица с увреждания, пребиваващи в държавните психиатрични болници (ДПБ) по социални индикации, ще бъдат настанени в подходящо място за живот в общността.

Стартира работата по Националния план за възстановяване и устойчивост, инвестиция С12.13 „Модернизация на психиатричната помощ“, по която се предвижда реновиране и подобряване на битовите условия в общо 18 лечебни заведения, извършващи лечение на лица с психични заболявания. Обявена е обществената поръчка за избор на изпълнители за извършване на строително-монтажните работи. След извършена оценка на постъпилите оферти, са избрани изпълнители по 17 от 18-те обособени позиции и предстои сключването на договори.

Работи се по преглед и изготвяне на предложения за нормативни промени по отношение на психотерапевтичните услуги и за анализ и предложения за развитие на детската психиатрия.

С Постановление № 154 от 30 април 2024 г. Министерският съвет одобри допълнителни разходи по бюджета на Министерство на здравеопазването за 2024 г. в размер на 2 000 000 лв. за увеличаване издръжката за трайно пребиваващите 273 броя пациенти във всички държавни психиатрични болници.

4. Образование и квалификация

Действия за подобряване осигуреността на системата на здравеопазването на Република България с медицински сестри и акушерки.

Разработен е проект на „Стратегия за предприемане на мерки и действия за подобряване осигуреността на системата на здравеопазването на Република България с медицински сестри и акушерки“ и за увеличаване най-малко с 30 на сто на броя на правоспособните медицински сестри и акушерки за периода до 2030 г.“. Стратегията се подготвя в изпълнение на Решение на Народното събрание за предприемане на мерки и действия за подобряване осигуреността на системата на здравеопазването на Република България с медицински сестри и акушерки (Обн. в ДВ. бр. 68 от 13.08.2024г.).

Осъществени са дейности, включително проведени срещи, във връзка със сътрудничеството на МЗ със СЗО в областта на човешките ресурси. Проведени са работни срещи за обсъждане на изготвения проект на Стратегия със СЗО, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, Българския лекарски съюз, Българския съюз на лекарските асистенти и фелдшери, Съюза на парамедиците в България и Института по пазарна икономика.

Променени единни държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация

Променени са единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация като е предвидено в приемните изпити по биология и химия на кандидат-студентите за специалностите медицина, дентална медицина и фармация да се включва материал и от профилираната подготовка, освен този от общообразователната подготовка, а за формирането на състезателния бал на кандидат-студентите по посочените специалности да се взема оценката от държавния зрелостен изпит по Български език и литература. Актуализират се и задължителните учебни дисциплини на студентите по специалност „Дентална медицина“ чрез въвеждане на задължителна учебна дисциплина Дентална имплантология с хорариум 90 часа.

Променен критерий за придобиване права на университетска болница

Променен е един от критериите, на които трябва да отговаря една болница, за да придобие права на университетска. Той е свързан с броя на студентите, които следва да са провеждали практическата си подготовка в болницата (клиниката/отделението).

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването

Обнародвана е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, с която се актуализират изискванията към състава на изпитните комисии за държавен изпит за специалност, като се предвижда също така, че участниците в комисиите трябва да са придобили специалността в системата на здравеопазването, за която се създава съответната комисия и през последните 5 години да са осъществявали дейност по тази специалност. Извършени са дейности по планиране, координиране и контрол на дейностите по провеждане на обучението за придобиване на специалност в системата на здравеопазването – извършени са дейности по определяне броя на местата за специализанти, финансирани от държавата за 2025 г.

XI. СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Център за спешна медицинска помощ по въздух (ЦСМПВ)

Стартира практика и се разви дейността на **Центъра за спешна медицинска помощ по въздух (ЦСМПВ)**, като по този начин беше осигурена още една възможност за оказване на спешна медицинска помощ на пациенти с остра необходимост. Като структура в състава на ЦСМПВ с покритие, обхващащо територията на няколко области на финален етап е изграждане на Оперативна база – Сливен.

Изготвена е и е въведена в експлоатация актуализация на Информационната система на спешната медицинска помощ със специално разработен модул за нуждите на Център за спешна медицинска помощ по въздух за хармонизиране на комуникацията.

В процес на изпълнение е изграждането на всички хеликоптерни площадки, за които с Постановление № 310 от 2023 г. на Министерския съвет са одобрени допълнителни разходи в размер на 2 520 000 лева по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2023 г.

Допълнително е възложено изграждането в три държавни лечебни заведения на хеликоптерни площадки, които са на територията на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД, гр. Габрово, МБАЛ „Св. Пантелеймон“ АД, гр. Ямбол и МБАЛ „Хр. Ботев“ АД, гр. Враца.

2. Самостоятелно структурно звено - дирекция „Спешна медицинска помощ“

С промяна в Устройствения правилник на Министерството на здравеопазването е създадено **самостоятелно структурно звено - дирекция „Спешна медицинска помощ“**. Новосъздаденото звено ще изпълнява политиката на Световната здравна организация, насочена към подобряване организацията на спешната медицинска помощ, подобряване готовността на националните системи за спешна медицинска помощ и насърчаване на бързото разгръщане и ефективната координация на екипите за спешна медицинска помощ при бедствия, аварии, катастрофи и други здравни заплахи от извънреден характер. Чрез обособяването на самостоятелна дирекция в рамките на министерството се цели подобряване на навременността и качеството на здравните услуги, предоставяни от национални и международни служби за спешна медицинска помощ, както и подобряване на капацитета на националните здравни системи за ръководене на активирането и координирането на отговор непосредствено след бедствие, авария и/или друга ситуация на спешност. От особена важност е, че дирекция „Спешна медицинска помощ“ ще отговаря и за организацията, наблюдението и контрола на спешната помощ по въздуха, както и за координираните действия по доставката на медицински хеликоптери, за които има сключени договори между МЗ и съответния изпълнител.

3. Обучения в областта на спешната медицина

През отчетния период на територията на Италия бяха проведени обучения на три групи от медицинския персонал, които ще оперират в новите две бази на територията на страната с втория и третия медицински хеликоптер, чиято доставка предстои. Съгласно „Годишна програма за обучение на служителите от ЦСМПВ“ беше организиран и проведен 3-месечен специализиран курс „Медицински английски език“ за служителите на Координационната централа и регионалната база на ЦСМПВ. Беше проведен курс по „Спешна медицинска помощ в педиатрията и неонатологията“ за служителите на регионалната база на ЦСМПВ.

Националният център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ провежда обучение не само на работещи в центровете за спешна медицинска помощ и в спешните отделения към лечебните заведения за болнична помощ, а и на медицински специалисти за работа в извънболничната помощ в населени места в региони с ограничен

достъп до здравни грижи, както и на медицински специалисти, работещи в детски градини и училища.

Взето е участие в планираща среща за учение, организирано от Организацията на северноатлантическия договор (НАТО), което ще се проведе през 2025 година.

4. Действия за предотвратяване и противодействие на насилието над медицинските специалисти

В изпълнение на Решение на Народното събрание (Обн. в ДВ. бр. 66 от 6.08.2024г.), **са предприети мерки и действия за предотвратяване и противодействие на насилието над медицинските специалисти.** Разработени са и са утвърдени програми на Националния център за обществено здраве и анализи (НЦОЗА) и на Националния център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ „Проф. д-р Милан Миланов“ за обучения в присъствена и дистанционна форма, както на представители от центрoвете за спешна медицинска помощ, така и на различни структури от системата на здравеопазването. На тема „Превенция и преодоляване на насилието над медици“, бяха реализирани две обучения в присъствена и дистанционна форма.

Организирано е транспортирането до България на български граждани, които са пострадали и са били настанени за лечение в чужбина.

Обработени са и е координирано оказването на спешна медицинска помощ при 121 случая на пътно-транспортни произшествия с повече от трима пострадали.

XII. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ

1. Детско здраве и осигуряване здравословното хранене на децата

В областта на промоцията на детското здраве и осигуряване здравословното хранене на децата са предприети следните мерки:

Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни, с която се осъвремени здравословното хранене, съответстващо на физиологичните потребности на децата от 0- до 3-годишна възраст в организираните колективи на територията на детските заведения и детските кухни за деца от посочената възрастова група.

Предприети са действия по изготвяне на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях. Цели се да се намали разпространението на заразни заболявания в детските колективи, като се ограничи достъпа на деца с клинични

симптоми на заразна болест до организирания колектив. **Ще отпадне изискването за представяне на медицинска бележка за липса на контакт със заразно болен, с което ще се намали броя на посещенията на родителите при общопрактикуващия лекар на детето.** Ще се създаде възможност за достъпване на определена медицинска информация, свързана с наличие на хронично заболяване, алергия, проведени имунизации и др., вписана в Националната здравно-информационна система, от медицинските специалисти в здравните кабинети в детските градини. По този начин ще отпадне задължението на родителите за предоставяне на посочената информация в детските градини на хартиен носител и намаляване на тяхната ангажираност по предварително получаване на информацията от медицинските специалисти, които са отговорни за нейното изготвяне. Аналогични дейности ще бъдат регламентирани и по отношение на детските градини и училищата.

В изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост и Решение № 673 от 29.09.2023 г. на Министерския съвет с което е приет **План за засилване на ролята на здравно образование в българското училище** е създадена междуведомствена работна група (с членове от МОН, МСС, НЦОЗА и МЗ), която да разработи съдържание на програма за обучение, нормативни промени и да определи срокове за въвеждане на концептуална рамка на дейностите по промоция, превенция и профилактика в българското училище. Плана за съвременно здравно образование в българското училище за учениците от първи до десети клас предстои да бъде финализиран до края на годината.

2. Диагностика, профилактика и контрол на заразните и паразитни болести

В областта на диагностиката, профилактиката и контрола на заразните и паразитни болести продължава работата по подобряване на дейностите в областта на диагностиката, профилактиката и контрола на заразните и паразитни болести. Във връзка с епидемичното разпространение на коклюш в страната и засягането на деца под 1 г. от тежко протичане, хоспитализация и смърт е създадена възможност за безплатна имунизация с комбинирана ваксина срещу дифтерия, тетанус и коклюш с намалено антигенно съдържание по желание на бременни жени (с документиран период на бременността между 27 и 36 гестационна седмица включително). Осигурени са 10 000 дози комбинирани ваксини за бременни жени.

Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 17 от 2008 г. за условията и реда за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на внасяните паразитни болести, с която е уточнено предоставянето на информация на пътуващите за разпространение на паразитни болести по света и препоръчителните предпазни мерки спрямо тях.

3. Ограничаване на вътреболничните инфекции и антимикробната резистентност

В областта на ограничаване на вътреболничните инфекции и антимикробната резистентност се подготвя проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 за реда за организацията на профилактиката и контрола на вътреболничните инфекции, с която ще се осигури намаляване на престоя в болнично заведение, разходите за здравни грижи и намаляване на усложненията.

Продължава работата по проект на Национална програма за действие срещу антимикробната резистентност, 2024-2027 г. Целта е ограничаване на антимикробната резистентност в контекста на концепцията на СЗО „Едно здраве“, визирайки взаимосвързаните проблеми в хуманната и ветеринарната медицина и околната среда.

4. Профилактика на социално значими заболявания

В областта на профилактиката на социално значими заболявания е изготвен проект на **Национална програма за първична профилактика на ракови заболявания, причинени от човешки папилома вирус (HPV), 2025-2030 г.** Проектът има за цел да осигури провеждането на национална политика, насочена към намаляването на здравната и социална тежест на раковите заболявания у нас. Ще бъде прилаган координиран подход от страна на държавата, както чрез осигуряване на ваксинапрофилактика на различни групи от населението, така и чрез организирането и провеждането на насочени национални информационни кампании за социалната значимост на раковите заболявания.

В изпълнение на **Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г.**, Министерството на здравеопазването за първи път във всички области на страната организира провеждането на скринингова кампания за рака на маточната шийка.

За изпълнението на скрининговата кампания бяха осигурени 12 000 000,00 лв., от които трансфер за Националната здравноосигурителна каса 9 000 000,00 лв., за регионалните здравни инспекции – 1 000 000,00 лв. и за организиране и провеждане на информационна кампания от Министерство на здравеопазването – 2 000 000,00 лв.

Прегледите за жени на възраст 20-29 г. и 40-49 г. се осигуряват от изпълнители, сключили договор с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), а прегледите за жени от 30 до 40 г, които не са здравноосигурени, се реализират от изпълнители, сключили договор със съответната Регионална здравна инспекция (РЗИ).

На интернет страницата на Министерство на здравеопазването е публикувана подробна информация за скрининговата кампания, както и интерактивна карта на която по области и населени места може да бъде открит списък с кабинетите, участващи в кампанията. Предстои защитаването и продължаването на кампанията, както и нейното продължаване през 2025 г.

5. Утвърждаване функциите и ролята на държавните здравни инспектори

По инициатива на министъра на здравеопазването е подготвен проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 49 от 2012 г.). Предложените промени са продиктувани от изискванията на Закона за здравето, с който са делегирани права на държавни здравни инспектори по осъществяването на контрол по спазването на установени с нормативен акт здравни изисквания. С оглед спецификата на дейността на държавните здравни инспектори, изискванията за заемането на длъжността и обществената значимост на дейността им от гледна точка на опазване на здравето на хората, предложената промяна е съществена и необходима за системата на здравеопазването. Предстои провеждане на междуведомствено съгласуване и обществено обсъждане на проекта на нормативен акт.

ХІІІ. ЛЕКАРСТВЕНА ПОЛИТИКА

1. Осигуряване на достъп до лекарствени продукти

С цел осигуряване на достатъчни количества на аптекния пазар в страната от инсулини и други понижаващи кръвната захар лекарства, противовирусно моноклонално антицяло прилагано при недоносени деца, както и антибактериални лекарствени продукти с лекарствени форми за приложение при деца, за които са налице данни за нерегулярни доставки, забавяне или отказ от търговците на едро, е извършван регулярен анализ и са издавани заповеди за забрана износа на горепосочените фармакологични групи лекарствени продукти за съответен период. Вследствие на издадените заповеди е налице повишаване на достъпа на населението до тези лекарствени продукти, което е гаранция за обезпечаване на тяхната терапия.

Стартирани са процедурите за закупуване на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения в Република България от Централния орган за покупки в сектор „Здравеопазване“ (ЦОПСЗ), като са обявени две процедури по реда на ЗОП, както следва:

- Обществена поръчка с предмет: „Сключване на рамково споразумение за доставка на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения за период от две

години“, включваща 6 обособени позиции на обща стойност 3 080 682 147,56 лв. с вкл. ДДС, съдържаща 236 -те лекарствени продукти, заплащани от НЗОК извън стойността на оказваните медицински услуги, заявени от лечебните заведения при проведената през месец февруари – март 2024 г. процедура за събиране на заявки. С финализиране на обявената от ЦОПСЗ процедура се очаква да се постигне справедлива цена на лекарствените продукти за лечение на онкологични заболявания, която НЗОК ще заплаща на всички лечебни заведения за болнична помощ, сключили договор с НЗОК за провеждане на лечение на злокачествени заболявания. Обществената поръчка е на етап подаване на оферти от заинтересованите лица до 06 март 2025 г.

- Обществена поръчка с предмет: “Сключване на рамково споразумение за доставка на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения за период от две години“, включваща 7 обособени позиции с лекарствени продукти от Приложение 2 на Позитивния лекарствен списък. В поръчката са включени 622 лекарствени групи, в които се съдържат необявените по горната процедура лекарствени продукти, включени в обобщената заявка на проведената през месец февруари – март 2024 г. процедура за събиране на заявки от 188 лечебни заведения. Прогнозната стойност на обществената поръчка е в размер на 493 154 644,80 лв. с вкл. ДДС. Обществената поръчка е обжалвана от заинтересовани лица и към настоящия момент правният спор е на етап разглеждане от Комисията за защита на конкуренцията, като предстои произнасянето по съществуващото на спора, след проведено открито заседание.

В изпълнение на задължението на МЗ да осигурява лекарствени продукти за лечение на заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, са подготвени и се провеждат процедури по реда на ЗОП, в резултат на които са сключени 14 броя договори за доставка на антиретровирусни лекарствени продукти, туберкулостатици, метадон и радиофармацевтици, радионуклидни генератори, китове и радионуклидни прекурсори, които са включени в списъка на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия.

Проведеното е договаряне и са сключени 6 рамкови споразумения с притежатели на разрешения за употреба/техни упълномощени представители за 19 лекарствени продукта, осигурявани от МЗ за лечение на заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, като е спестен финансов ресурс за бюджета на МЗ спрямо утвърдените референтни стойности в Позитивния лекарствен списък в размер на 4 854 848,64лв.

За закупуване на лекарствени продукти по реда на Наредба № 34 и радиофармацевтици, радионуклидни генератори, китове и радионуклидни прекурсори, които са включени в списъка на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за

медицинските изделия за 2025 г., са инициирани процедури за обявяване на обществени поръчки.

С оглед осигуряване на достъп на българските граждани до лекарствени продукти, които не се разпространяват в страната, със Заповед № РД-01-387/24.06.2024 г. на министъра на здравеопазването е утвърден ежегодният списък с лекарствени продукти по чл. 266, ал. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (Списъка). Същият съдържа 110 международни непатентни наименования и е изготвен въз основа на предложения на лечебни заведения за болнична помощ, постъпили до 28 февруари 2024 г. и след становище от експертния съвет по съответната медицинска специалност или отделна медицинска дейност и на ИАЛ, относно съответствието им с изискванията по чл. 266а, ал. 1 ЗЛПХМ.

Предвид това, че нормативната уредба е предвидила съответен ред, в който при необходимост вече утвърденият Списък се допълва или изменя, във връзка с получените документи и становища, впоследствие в рамките на 2024 г., същият е допълнен с десет международни непатентни наименования. Следва да се има предвид, че в този обхват попадат и базисни продукти участващи в терапевтични схеми за лечение на редица онкологични заболявания, за които Министерство на здравеопазването е предприел спешни и прицелни действия с оглед гарантирането лечението на българските пациенти.

Също така през отчетния период въз основа на получена информация от Изпълнителна агенция по лекарствата и проверки в публичните регистри на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти, са предприети необходимите действия по актуализиране на Списъка, по отношение на включени международни непатентни наименования с променен регулаторен статус.

2. Подобряване на организацията и взаимодействието между институциите, участващи в процеса по предписване, отпускане и заплащане на лекарствените продукти и медицинските изделия

С цел подобряване на достъпа на населението до качествени, безопасни и ефективни лекарствени продукти и медицински изделия са разработени законопроекти за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и на Закона за медицинските изделия, посочени в Раздел V, т. 2 от настоящия доклад.

Променена е Наредба № 10 от 2009 г., чрез която са създадени правила, регламентиращи по каква стойност се заплащат от НЗОК лекарствените продукти от Позитивния лекарствен списък, прилагани в болничната медицинска помощ и заплащани от НЗОК извън стойността на медицинските услуги. Прецизирана е и процедурата по

определяне на стойността на заплащане от НЗОК на диетичните храни за специални медицински цели.

Във връзка с необходимостта от допълване и прецизиране на условията и реда, съгласно които се провежда ежегодно процедурата по определяне на стойността на заплащане на медицинските изделия, заплащани от бюджета на Националната здравноосигурителна каса, както и на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия и ремонтни дейности за хора с увреждания е приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 7 от 2021 г. за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат.

С Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти са направени промени по отношение на реда за предписване на лекарствените продукти, които се заплащат в обхвата на задължителното здравно осигуряване от НЗОК. Създадена е възможност и за частично изпълнение на предписанията за тези лекарствени продукти.

3. Контрол върху наркотичните вещества

Поставени са под контрол нови четири вещества чрез включването им в списъците на Наредбата за класификация на растенията и веществата като наркотични.

Подготвена е нова Националната стратегия за борба с наркотиците за периода 2025-2029 г.

XIV. НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ.

1. Изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост

През отчетния период продължиха активно действията във връзка с изпълнението на шестте реформи по Националния план за възстановяване и устойчивост. В изпълнение на оперативните договорености, свързани с „Националната стратегия за гериатрична грижа и остаряване в добро здраве 2030 г.“, беше изготвена цялостната документация за внасянето на План за действие към стратегията за разглеждане от Министерския съвет.

В допълнение, следните стратегически документи са приети от Ръководството на Министерството на здравеопазването, като предстои да бъдат изготвени съпътстващите пакети от документи за внасянето им в Министерския съвет за разглеждане:

- „Национален план за развитие на широкообхватен пренатален и неонатален скрининг, и скрининг на социално значимите заболявания 2027 г.“;

- „Национална стратегия за подобряване на достъпността и капацитета на първичната извънболнична медицинска помощ и осигуряване на балансирано териториално разпределение на медицинската помощ и здравните грижи в Република България 2021-2027 г. и план за действие за изпълнение на стратегията“.

В изпълнение на шестте инвестиции по НПВУ, изпълнявани от Министерството на здравеопазването, са извършени следните дейности:

- *Инвестиция С12.11 „Модернизиране на лечебни заведения“.*

По Компонент „Модернизиране на системата за диагностика и лечение на онкологични заболявания в страната“ е подготвена и обявена обществена поръчка за апаратурата, която е в процес на оценяване на постъпилите оферти.

По Компонент „Модернизиране на системата за педиатрични грижи в страната“ е подготвена и обявена обществена поръчка за първата част от апаратурата, като процесът за изготвяне на техническата документация за втората част е приключила и нейното обявяване предстои в най-кратък срок.

- *Инвестиция С12.12 „Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания“.*

В периода е подготвена и обявена обществена поръчка за закупуване на медицинска апаратура, медицинско оборудване и специализиран диагностичен софтуер за създаване на центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение, като срокът за подаване на оферти бе до 9 септември 2024 г. След извършена оценка на постъпилите оферти, са избрани изпълнители по 16 от 17-те обособени позиции. В процес на сключване на договор са 11 обособени позиции, една ще бъде преобявена, а за пет текаат срокове за обжалване или са в процедура по обжалване. Стартирана е и процедурата по подготовка на обществена поръчка за избор на изпълнители за извършване на необходимите СМР в 6-те лечебни заведения, на територията на които ще се обособят строук центрове.

- *Инвестиция С12.13 „Модернизация на психиатричната помощ“.*

През отчетния период е подготвена и обявена обществена поръчка за избор на изпълнители за извършване на строително-монтажни работи за нуждите на структурите от психиатричната помощ, със срок за подаване на оферти до 21 октомври 2024 г. След извършена оценка на постъпилите оферти, са избрани изпълнители по 17 от 18-те обособени позиции. В процес на сключване на договор са 17 обособени позиции, една позиция е в процедура по обжалване.

Стартирана е и подготовката на документация за обществена поръчка за избор на изпълнители за доставка на обзавеждане, оборудване и апаратура за общо 25 психиатрични стационара.

- *Инвестиция С12.14 „Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха“.*

Изпълняват се 5 договора за проектиране, строителство и авторски надзор за изграждане на оперативни бази за Летище София, Летище, с. Буховци (област Търговище), Летище, гр. Долна Митрополия (ВВВУ „Георги Бенковски“), Летище, с. Габровница (гр. Монтана), Летище, гр. Сливен. В процес на разглеждане идейните проекти, предоставени от изпълнителите по договорите.

- *Инвестиция С12.15 „Национална цифрова платформа за медицинска диагностика“.*

В отчетния период е преобявена обществена поръчка с предмет „Разработване и внедряване на Националната цифрова платформа за медицинска диагностика и реализиране на хардуерната структура за работата на Националната цифрова платформа за медицинска диагностика“. Процедурата е в процес на обжалване от двама от участниците.

- *Инвестиция С12.17 „Развитие на извънболничната помощ“.*

В отчетния период са публикувани за обществено обсъждане насоки за кандидатстване за предоставяне на средства чрез подбор на предложения за изпълнение на Компонент „Изграждане на съвременна материално-техническа база и осигуряване на медицинска апаратура и обзавеждане за амбулатории за извънболнична помощ и консултативни медико-социални звена“.

XV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

1. Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

- проект BG16RFOP0014001-0001 ”Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ”, удължен до 31.07.2025 г. През отчетния период продължава извършването на строително-ремонтни работи в обектите на спешна медицинска помощ (спешни отделения, ЦСМП и ФСМП). Въведени са в експлоатация 21 бр. обекти, а в 5 обекта са приключили строително-монтажните работи и предстои въвеждането им в експлоатация. Доставени са 3 бр. линейки, тип В, със задвижване 4x4, с необходимото оборудване. В 47 броя обекта е доставено и монтирано офис обзавеждане.

- проект BG16RFOP001-9.001-0002 „Укрепване капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“, удължен до 31.07.2025 г. В отчетния период се изпълниха сключените договори за доставка на 504 бр. болнични легла и 105 бр. респиратори в лечебни заведения за болнична помощ, попадащи в обхвата на проекта.

- проект BG16RFOP001-9.001-0001 „Подкрепа за структурите на извънболнична медицинска помощ и центровете за трансфузионна хематология за справяне с кризи“ е удължен до 31.01.2025 г. Продължават доставките на апаратура и оборудване по сключените договори. В структурите за извънболнична медицинска помощ, попадащи в обхвата на проекта са доставени 59 бр. хематологични анализатори, 47 бр. ехографи, 1 079 бр. устройства за телемедицина и 47 бр. респиратори. С извършената доставка са осигурени в пълен обем предвидените апаратура и оборудване. Всички индикатори за резултат от проектните дейности са изпълнени или надвишени.

- 2 проекта „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания”, удължени съответно до 31.07.2025 г. и до 23.07.2025 г. В 5 от изградените центрове за деца - 2 центъра в гр. Казанлък и по 1 център в Стара Загора, Кърджали и Хасково са проведени въвеждащите и специализираните обучения на назначения персонал, настанени са по 8 деца в център (общо 40 деца) и са стартирали здравно-социалните грижи за деца с увреждания.

Във втория център в гр. Стара Загора са предприети действия за ремонтване на отоплителната система на ЦКОДУХЗ - Стара Загора, свързана с отоплителната система на центъра за деца. Назначен е част от необходимия персонал, протича подбор на кандидатите за останалите свободни длъжности. Настаняването на деца е планирано за м. февруари 2025 г.

Центърът за деца с високорисково поведение в гр. Кюстендил стартира работа на 01.12.2024 г. и ще предоставя интегрирани здравно-социални услуги: „Терапия и рехабилитация“ и „Резидентна грижа“. Проведени са въвеждащите и специализираните обучения на назначения персонал. Настаняването на деца ще се извърши след издаване на заповеди от Агенцията за социално подпомагане. За нуждите на всичките центрове е закупено и доставено обзавеждане и оборудване, необходимо за нормалното им функциониране.

Продължава изпълнението на два проекта по Програма „Развитие на човешките ресурси” 2021-2027 г.:

- проект BG05SFPR002-1.007-0001 „Специализация в здравеопазването +”, със срок за изпълнение до 01.03.2028 г. и с бюджет 5 млн. лева. През отчетния период по сключените договори е изплащана ежемесечна стипендия в размер на две минимални работни заплати на специализанти без доходи.

- проект BG05SFPR002-1.014-0001 „Насърчаване на специализацията по специалности и в области с недостиг на специалисти“, със срок за изпълнение до 31.12.2028 г. с бюджет 15 млн. лева. В отчетния период е стартирала първата процедура за

кандидатстване на специализанти, сключени са повече от 50 договора за предоставяне на финансов стимул по проекта, извършени са плащания по сключените договори.

- През отчетния период по Швейцарско-българската програма за сътрудничество е подадено и одобрено предложение на МЗ за изпълнение на Програма „Профилактика и укрепване на здравето“. Предстои подписване на споразумение между Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество и Централното координационно звено към Министерски съвет за изпълнение на Програмата. Бюджетът е в размер на 8 235 294,12 лв. за периода 01.03.2025 г. - 28.02.2029 г. Програмата ще се изпълнява в партньорство с НЦОЗА и Швейцарски партньор - Швейцарско училище по обществено здраве (SSPH+). Основната цел на разработеното предложение е да изгради и пилотира модел за повишаване на здравната грамотност и по този начин да създаде условия за насърчаване на здравето и благосъстоянието на българските деца и юноши.

XVI. ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

С цел да се улесни достъпа на гражданите до електронните здравни досиета беше приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-6 от 21 декември 2022 г. за функционирането на Националната здравноинформационна система. С направените изменения се създаде възможност всеки гражданин, притежаващ смартфон или таблет да осъществява достъп до своето електронно здравно досие чрез мобилното приложение „e-Здраве“, посредством еднократно сдвояване на досието с приложението без необходимост да притежава квалифициран електронен подпис. Сдвояването може да стане лично от лицето, чрез оправомощени служители в съответната регионална здравна инспекция или района здравноосигурителна каса (за здравноосигурените лица) по неговия постоянен или настоящ адрес, както и в офисите на „Информационно обслужване“ АД.

Паралелно с това се проведе и информационна кампания за популяризиране на приложението eЗдраве и локациите за сдвояване. Съвместно с БЧК бяха разпространени информационни материали, организирани бяха и мобилни пунктове във всички области на страната. Те бяха разположени на ключови локации като паркове, молове и др. Само за първите десет дни на кампанията, над 14 500 граждани са осъществили вход в здравните си досиета. На сайта на Министерството на здравеопазването е публикуван списък с локациите на всички пунктове в страната.

Приложението eЗдраве бе позиционирано и в реклама, посветена на Националната скринингова кампания за рака на маточната шийка, излъчвана по трите национални телевизии. Актьорът Наум Шопов стана едно от лицата за популяризиране на предимствата на електронното здравно досие, като до момента неговото видео е постигнало близо 300 000

гледания в социалните мрежи. По поръчка на Министерството на здравеопазването е разработена критерии в стратегия, създадени са дигитални визии и реклами за разпространение на eЗдраве.

През м. декември беше организирана и двудневна промоция на приложението на Коледния базар пред НДК. Мобилни екипи на РЗИ бяха разположени и в два столични мола. Информационната кампания продължава с предвидени дейности и през 2025 г.

Положените усилия дават резултат, като до м. май 2024 г. инсталациите на мобилното приложение са били 79 000, а към настоящия момент са общо 322 000.

Въведеното в експлоатация безплатно мобилно приложение „e –Здраве“ за Android и iOS, дава достъп на всички граждани до личното им здравно досие и досиетата на децата им, с всички електронни здравни документи, вписани в Националната здравноинформационна система - прегледи, направления, рецепти, ваксини, резултати от лабораторни изследвания, предстоящи и минали събития от профилактичния календар, и др. Мобилното приложение изпраща нотификации за изтичащ срок на издадени електронни рецепти, електронни рецепти по протокол, предстоящи скринингови програми и др. e –Здраве е събирателната точка на всички здравни данни за гражданите и техен вход за получаване на качествени здравни услуги.

Внедряване на модул „Дългосрочна грижа за здравето“, който е част от електронното здравно досие в НЗИС. Той управлява процесите, свързани с профилактика и скрининг, медицински рискове, дългосрочни здравни състояния и тяхното проследяване. Целта на модула е да подпомогне предоставянето на персонална грижа и проактивна помощ за потребителите, така че те да имат възможност за дълъг и пълноценен живот.

Завършена е Фаза 3 от развитието на Националната здравна информационна система (НЗИС).

През юни месец успешно завърши третият етап от развитието на Националната здравна информационна система. С него се постигна:

- Надграждане на регистъра на имунизираните лица от Covid-19 с модул за разпределяне на всички видове ваксини, анализиране на ваксинационния обхват и проследяване на наличности.

- Изграждат се специализирани модули по целеви групи – „Превенция и профилактика“, „Майчино здраве“, „Детско здраве“ и надграждане на модул „Електронна рецепта“ в частта за осигуряване на предварителен контрол по предписване на лекарствен продукт.

- Надграждат се основни модули, реализирани във Фази 1 и 2 в частта e-хоспитализация. Доработката ще облекчи гражданите и лечебните заведения по отношение

на постъпването и престоя в лечебно заведение, като значително се съкрати времето за това, като се предоставя и информация в реално време за легловата база в лечебното заведение, броя на пациентите, техните диагнози и др.

- Надграждане на модула за мониторинг и контрол в здравеопазването (DWH – Data warehouse) с до 25 “Use cases”, което позволява анализ на здравните показатели, като например заболяемостта, смъртността, ваксинации, хоспитализациите, издадените направления, общия здравен статус по демографски и антропометрични показатели и др.

- Въведена в експлоатация електронна система за разпределяне на биопродукти в страната, която позволява проследяването на пътя на всяка ваксина в България – от сключването на договора за нейната доставка до поставянето ѝ. Всички 28 РЗИ в страната вече използват новата платформа и ежедневно регистрират стотици искания, изписвания и доставки на ваксини.

- Система за издаване на електронни протоколи за отпускане на скъпоструващи лекарства за домашно лечение, която дава възможност на пациентите да получат своите медикаменти за по-малко от 2 часа. До този момент са издадени протоколи за скъпоструващо домашно лечение на над 231 000 души.

- Съвместно с изградения Call Center се оказва постоянна техническа подкрепа за гражданите, лечебните заведения, аптеките при използване услугите на НЗИС и мобилните приложения.

Продължи развитието на мобилното приложение eRx с функционалности, които опростяват процеса по отпускане на е-рецепти. Изградени са регистър на аптеките и регистър на търговците на едро, които се управляват от Изпълнителната агенция по лекарствата. Тези регистри подпомагат бъдещото изграждане на СЕСПА.

Започна изпълнението на Фаза 4 от развитието на Националната здравна информационна система (НЗИС). Успешното развитие на НЗИС се илюстрира с някои количествени измерители като до настоящия момент са обработени 438 658 000+ електронни здравни документи, 118 208 000+ регистрирани електронни прегледи, 67 050 000+ издадени електронни рецепти, 66 670 000+ издадени електронни направления, 59 080 000+ регистрирани резултати от медико-диагностични изследвания. Министерство на здравеопазването полага грижи за реализация на услуги с цел облекчаване на гражданите и намаляване на бюрократичната тежест. Разработени са е-медицински бележки за детските градини и е-медицински бележки за издаване на шофьорски свидетелства, и др.

Основните акценти са:

- Надграждане на приложението „eRX“, което ще позволи на медицински фелдшери и здравни работници, работещи в екипите на централите за спешна медицинска помощ, да

могат да предписват рецепти за лекарствени продукти със съдържание на наркотични вещества. Ще бъде възможно да се създават шаблони за рецепти, както и видима история на рецептите за по-бърза и лесна работа при издаване на бъдещи рецепти.

- Надграждане на основни модули на НЗИС в частта Електронно медицинско досие (ЕМД)/Електронен здравен запис (ЕЗЗ)” и др.

- Изграждане на модул в НЗИС за зъботехници и зъботехнически лаборатории.

- Изграждане на нова система DRUMS за целите на Изпълнителната агенция по лекарствата, с цел издаване на разрешения за употреба на лекарствени продукти и управление на целия жизнен цикъл на лекарствата в страната.

- Изграждане на регистър на заразните заболявания.

- Изграждане на модул част от НЗИС за "Digital Care Pathways" - 5 use cases. Модульт ще включва информационни кампании, насочени към граждани и пациенти, предоставяйки им полезна информация за подобряване на здравословното състояние, превенция на заболявания, бързо диагностициране и консултиране със специалисти.

- Надграждане на НЗИС с контролен модул за целите на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“. Модульт трябва да позволява управлението и проследяването на данните по време на целия процес на контролната дейност, от постъпването на жалба до последващите констативни протоколи, актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

- Улесняване на достъпа на лекари до Електронното пациентско досие. Целта на тази дейност е да се разработят и внедрят функционалности и методология за осигуряване на достъп до електронните пациентски досиета на различно медицински специалисти. На продукционна среда тестово е внедрен автоматизиран достъп на Общопрактикуващите до електронните здравни записи на гражданите. Предстои поетапно включване и на останалите лекари-специалисти.

- Надграждане на НЗИС във връзка с регистрова реформа за привеждане на регистри в сферата на здравеопазването в съответствие със Закона за електронното управление.

- Осигуряване на контактна точка за свързаност между НЗИС и Европейският здравен център за данни EHDS. Така ще се осигури сигурен и стандартизиран достъп до здравни данни за поддръжка на клиничната практика, научни изследвания и здравната политика.

- Цел на Министерство на здравеопазването е развитието на системата на спешната помощ и качеството на предоставяната услуга да продължат. Реализирано е надграждане на информационната система за регистриране и проследяване на спешните повиквания с въведени нови функционалности:

- функционалност по заявяване, обезпечаване и предоставяне на авиомедицински транспорт;
- промени във функционалностите на приложението за спешни отделения на болнични заведения;
- информационен портал за наблюдение в реално време;
- осигурени таблети с възможности за работа с въведените приложения и при тежки атмосферни условия.

- Беше въведено случайно разпределение на заявленията за издаване на ТЕЛК, което ще доведе до честно и безпристрастно издаване на ТЕЛК решения. Разработката осигурява прозрачност при разпределенията на заявленията. Разработена свързаност с НАП по отношение на получаване на информация за наличието на работодател включително и повече от един работодатели, необходима при произнасянето от страна на ТЕЛК.

XVII. ФИНАНСОВА УСТОЙЧИВОСТ НА СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В периода от 9 април 2024 г. до момента се извършваше адекватно финансиране на системата на здравеопазването за изпълнение на държавната политика за защита и опазване живота и здравето на гражданите, в съответствие със Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г., както следва:

- Осигурени са допълнителни средства за преодоляване на диспропорции във възнагражденията на персонала в бюджетните организации, включително за увеличаване на възнагражденията на персонала, считано от 1 януари 2024 г.;

- В областта на опазване на общественото здраве са осигурени средства за закупуване на ваксини за задължителни имунизации и реимунизации по Имунизационния календар на Република България за 2024 г., както и средства за организирането и провеждането на скрининг на заболявания, свързани с репродуктивното здраве на жените – скрининг на злокачествени новообразувания на шийката на матката;

- В областта на лечебните дейности е осигурено финансирането на дейности по асистирана репродукция при лица с безплодие, субсидии за лечебни заведения за болнична помощ за извършване на трансплантации и дейностите извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, в т.ч. се осигуриха допълнителни средства за увеличение на стойността за издадено предсрочно ТЕЛК решение, лечение на лица до 18-годишна възраст по чл.82, ал.1а, 3 и 6 от Закона за здравето, в т.ч. се осигуриха допълнителни 27 млн. лв. за трансфер към НЗОК, дофинансиране на дейности по проекти, финансирани по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020. Изготвени са бюджети за утвърждаване на

новосъздадените Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания – Стара Загора, Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания – Кърджали и заповеди за утвърждаване на бюджет за стартиране на дейностите в изградените четири центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи и два центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания.

- В областта на лекарствените продукти и медицинските изделия е осигурено финансиране за осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия по реда на Наредба № 34/2005 г. във връзка с ежегодното увеличаване на броя регистрирани пациенти с ХИВ, включването на терапия с еднотаблетен режим и актуализирана договорена цена на лекарствените продукти, както и за помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

- Извърши се и компенсиране на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в държавни и общински детски градини.

- Осигуриха се целеви средства за капиталови разходи на държавните лечебни заведения на обща стойност 41,2 млн. лв.

XVIII. МЕЖДУНАРОДНО ЗДРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

- Участие в преговорите по проекти на законодателни и незаконодателни актове на ЕС в сектора на здравеопазването, което осигури защита на националните компетенции в областта на здравеопазването.

- Министър д-р Галя Кондева взе участие в две редовни заседания на Съвета на Европейския съюз по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси (част „Здравеопазване“) и в едно Неформално заседание на същия съвет. По време на заседанието, проведено на 3 декември 2024 г., в гр. Брюксел, Кралство Белгия тя проведе първа работна среща с новия европейски комисар по здравеопазване. В рамките на тази среща, министър Кондева постави фокус върху значението на равнопоставения достъп до здравеопазване в рамките на ЕС (вкл. по отношение достъпност на цените на лекарствени продукти и осигуряване на наличие на лекарства в държавите с по-малък пазар), а също така и относно възможностите за осигуряване на алтернативни финансови източници за осигуряване на лечението с протонна терапия в България чрез изграждане на протонен център.

- Активно участие бе осигурено в Комитета по здравеопазване на ОИСР и дейността на работните органи към Комитета.

- Успешно са финализирани редица събития в рамките на Българското председателство на Здравната мрежа на страните от Югоизточна Европа (ЗМЮИЕ), вкл. проведен семинар в гр. София на тема „Обучителен курс по глобална здравна дипломация във времена на кризи и укрепване на подготовката“ в периода 25-27 ноември 2024 г. Събитието е първото от Пътната карта за изпълнение на Българското председателство на ЗМЮИЕ и България е вече утвърден лидер в рамките на ЗМЮИЕ в областта на здравната дипломация.

- В проведената през м. май т.г. 77^{-ма} сесия на Световна здравна асамблея (СЗА) България взе изключително активно участие в рамките на натоварената програма на Асамблеята, като беше избрана и за член на Изпълнителния съвет на СЗО – събитие, което се случи за първи път от 30 години.

- Участие в IX възобновена, X, XI, XII (вкл. XII възобновена) сесии на Междуправителствения орган по преговорите за разработване на Конвенция, споразумение или друг международен инструмент на СЗО за предотвратяване, готовност и реагиране при пандемия.

- Подписа се Двугодишното споразумение за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Регионалния офис на СЗО за Европа 2024-2025 г. Като част от Споразумението бяха реализирани следните инициативи:

- ✓ Осигурено домакинство и участие в международна среща на националните фокусни точки по изпълнението на Международните здравни правила.
- ✓ Осигурено домакинство и участие в семинар на СЗО по управлението на радиационни аварии, радиационна защита и международно сътрудничество.

Активно участие на България в подготовката и провеждането на 74^{-тата} сесия на Регионалния комитет на СЗО за Европа, на която бяха приети решения от значение за Европейския регион на СЗО относно: Рамка за устойчиви здравни системи (2025-2030); Регионална стратегия за подготвеност, реакция и устойчивост на извънредни здравни ситуации; План за действие за медицинските екипи за спешна медицинска помощ 2024-2030 .

- Като водещо ведомство по Цел за устойчиво развитие № 3 „Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст“, Министерство на здравеопазването изпълни ангажиментите си по отчетите на изпълнението на Целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР).

- Договорен и подписан бе План за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерството на здравеопазването на Държавата Израел в областта на майчиното и детското здраве.
- Проведени са преговори и по проект на План за сътрудничество между Министерство на здравеопазването на Република България и Министерство на здравеопазването на Република Северна Македония за периода 2025 – 2027 г.

XIX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Здравеопазването е цялостна система от мерки и дейности, която е част от държавната политика. Ролята на държавата е да създава регулация и правна среда за развиване на медицинска дейност, на висококачествена образователна система за медицински кадри, да гарантира правата на всички участници в здравния процес и да подпомага изграждането на адекватни условия за работа и прилагане на медицинската практика, като същевременно провежда мониторинг и контрол на извършваните дейности.